

Проект „Функционална и устойчива миграция и интеграция в България“

Наръчник за работодатели за наемане на граждани от трети държави

Подходи, процедури и добри практики за
законно и устойчиво наемане на ГТД в
България

София, 27 май 2026

Съфинансирано от
Европейския съюз

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА
BULGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Защо е необходим наръчникът?

Основни цели

- Минимизиране на грешки и административни пропуски
- Улесняване на комуникацията с институции
- Подобряване на планирането и организацията
- Осигуряване на последователна методология
- Гарантиране на законност и прозрачност

Основен фокус

Практическо ръководство „стъпка по стъпка“ за работодатели.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Ползи от наемането на ГТД

Стратегически ползи

Достъп до допълнителен човешки ресурс

Решение при недостиг на кадри

Повишаване гъвкавостта на бизнеса

Организационни ползи

Разнообразие и иновации в екипа

По-висока мотивация и задържане на персонала

Развитие на межкултурна среда

Основни сектори

Производство, строителство, туризъм, логистика, селско стопанство, ИТ и др.

Съфинансирано от
Европейския съюз

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИСЛЕНА ПАЛАТА
BULGARIAN CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY

Основни институции в процеса

Ключови институции

Министерство на труда и социалната политика

Агенция по заетостта

Дирекция „Миграция“

Консулски служби на Република България

Допълнителни участници

НПО и консултантски организации

Международни партньори

Работодателски асоциации

Ключов фактор

Ефективна координация между бизнеса и институциите

Съфинансирано от
Европейския съюз

Основни понятия

Гражданин на трета държава (ГТД) - Лице извън ЕС, ЕИП и Швейцария.

Работодател – отговорен за

- законност на трудовите отношения
- документооборот
- условия на труд и настаняване

Сезонна заетост

Съфинансирано от
Европейския съюз

Общ преглед на процеса

5 основни фази

Подготовка и планиране

Набиране и подбор

Административно уреждане

Реално наемане и адаптация

Мониторинг и подновяване

Важно

Над 60% от проблемите възникват поради недостатъчна предварителна подготовка.

Съфинансирано от
Европейския съюз

Определяне на нуждата от кадри

- Анализ на работодателя
- Недостиг на персонал
- Сезонни натоварвания
- Липсващи квалификации
- Разходи и срокове за подбор
- Законодателни изисквания
- Пазарен тест
- Ограничения за брой ГТД
- Равни условия на труд и заплащане

Подбор и подготовка на кандидати

- Основни етапи
- Източници за набиране
- Проверка на документи
- Интервюта
- Предварително одобрение
- Проверки
- Паспорт и идентичност
- Квалификация и опит
- Езикови умения
- Легализация и превод на документи

Административни процедури

Подготовка на документи

Трудов договор

Декларации

Формуляри и заявления

Документи за настаняване

Работа с институции

Агенция по заетостта

Дирекция „Миграция“

Консулски служби

Критично важно - стриктно спазване на срокове!

Съфинансирано от
Европейския съюз

Реално наемане и адаптация

След одобрение

Организиране на пътуването

Регистрация в „Миграция“

Уведомление към НАП

Подписване на договор

Интеграция

Обучение

Наставничество

Инструктаж по безопасност

Подкрепа през първите дни

Основни рискове и грешки

Най-чести проблеми

Непълнен пакет документи

Грешни преводи

Забавена комуникация

Проблеми с настаняване

Неправилни трудови договори

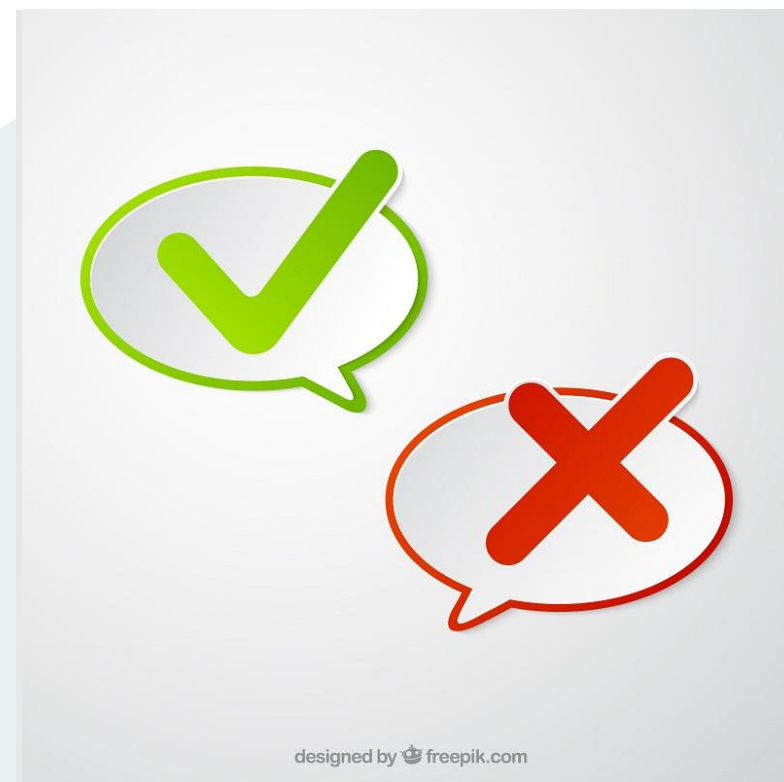
Последствия

Забавяния

Откази

Санкции

Финансови загуби

Препоръки

Добри практики

Назначаване на координатор

Списък за проверка

Електронен архив

Регулярни вътрешни срещи

Предварително планиране

Успешна интеграция

Културна адаптация

Езикова подкрепа

Наставничество

Ясна комуникация

Права и задължения

Права на работодателя

Подбор и контрол на персонала

Достъп до програми и стимули

Участие в интеграционни
проекти

Задължения

Безопасни условия на труд

Осигуровки и данъци

Съхранение на документация

Уведомяване на институции

Права на ГТД

Равнопоставеност

Социално и здравно осигуряване

Безопасна работна среда

Задължения

Актуална адресна регистрация

Изпълнение на трудовите
задължения

Вътрешни правила

Изводи

- Наемането на ГТД е стратегическа възможност
- Успехът зависи от добра организация и законово съответствие
- Интеграцията е дългосрочен процес

Добре структурираната система за наемане и интеграция създава устойчив бизнес, стабилна работна среда и конкурентно предимство.

